

NYT

Nr. 25 - november 1992

fra DANMARKS FLYVEMUSEUM og FLYVEMUSEETS VENNER

Ønskeseddel

Det er snart Jul, og her er foreningens ønskeseddel:

Penge
Penge
Penge
Penge

Foreningen Flyvemuseets Venner er af Finansministeriet, Skattedepartementet, godkendt som berettiget til at modtage gaver med den virkning, at giveren kan fratække disse ved opgørelsen af sin skattepligtige indkomst inden for de af loven fastsatte grænser - d.v.s. at af gaverens samlede gavebeløb kan den del fradrages, der overstiger 500 kr., dog max. 3.000 kr. Endvidere kræves det, at man giver den enkelte organisation m.v. mindst 500 kr. for at beløbet kan trækkes fra.

Foreningens gironummer er 1 08 50 93, kasserens adresse Lindevang 16, 2660 Brøndby Strand.

Åbningstider

Sidste åbningsdag inden Jul er søndag den 13. december. Der åbnes igen Anden Juledag, og der er derefter åbent alle ugens dage kl. 10-17 undtagen mandag.

Der er dog lukket Nytårsaftensdag og Første Nytårsdag.

KZ-flyene

I 1976 udgav KZ & Veteranfly Klubben og Dansk Flyvehistorisk Forening et lille engelsksproget hæfte, *Made in Denmark*, om KZ flyene.

En let revideret udgave udkom i 1984, også på engelsk, men i den nye udgave er teksten revideret og udvidet, de fleste af billederne udskiftet, og der er anvendt rigtig sats (de tidligere udgaver var »maskinskrevne«).

Udover en omtale af samtlige KZ typer (også de projekterede) indeholder hæftet en koncentreret skildring af Skandinavisk Aero Industris historie 1937-1963.

Den nye udgave foreligger på dansk, engelsk og tysk, alle med navnet *Made in Denmark*. Produktionslisten foreligger dog kun på dansk.

Hæftet kan købes i Center Mobiliums kiosk og i Dansk Veteranflysamling.

Made in Denmark. Historien om KZ-flyene. Af Hans Kofoed. Dansk Veteranflysamling, Stauning 1991. 16 s., A5, 23 ill. 15,00 kr. Tillæg: produktionsliste (4 s., A5) 3,00 kr.

FN-udstilling

I dagene 26. december til 10. januar viser Center Mobilium en plancheudstilling om FN's fredsbevarende styrkers indsats i bl. a. Jugoslavien.

Draken på museum

Forsvaret og specielt Flyvevåbnet oplever i disse år en »strukturtilpasning« (andre kalder det reduktion), og som et led heri blev ESK 725 på Flyvestation Karup nedlagt med udgangen af 1991.

Det har bevirket, at Flyvevåbnet har nogle Draken tilovers, og en af dem er blevet »deployeret« til Danmarks Flyvemuseum. Det er A-001, altså den allerførste af Flyvevåbnets 51 Draken. Den fløj første gang den 29. januar 1970, men forblev på fabrikken i mere end et år, idet den anvendtes til forskellige prøver og blev først afleveret den 26. april 1971, som den 15. Draken til Flyvevåbnet.

A-001, der alle sine tjenesteår har været i nummer ved ESK 725, fløj sidste gang den 19. januar 1990 og har i alt logget 3.020:20 timer. Den kom til Billund den 14. april i år, ad landevejen og derfor i demonteret stand, så aften og det meste af natten arbejdede et hold »smøde« fra Karup med at montere vinger m.v., og nu står den i den store hal og ser bare dejlig ud.

Og der er ingen tvivl om, at A-001 er det af museets fly, der er i bedst stand! Flyet er pudset og poleret, som skulle det stille til lørdagsparade, og det er faktisk årsagen til, at det ikke blev fløjet til Billund - det ville gå ud over det smukke udseende, hvis man startede motoren!

Depot rømmet

Østerbrogades Kaserne i København er blevet solgt til civil anvendelse, og vi har derfor måttet rømme vore depot- og værkstedslokaler. Selv om de fleste fly er flyttet til Billund, var der alligevel adskillige store flyttelæs museumseffekter i det tidligere ridehus.

En del af dem var faktisk ikke museets, men Flyvevåbnets, og de er derfor blevet overført til Flyvevåbnets Historiske Samling i Karup. Det øvrige materiel er hovedsagelig transporteret til museets depot i Billund.

Stort set hele det meget tidkrævende arbejde med rømningen af lokalerne er udført af frivillige fra Dansk Flyvehistorisk Forening.

Det er lykkedes at finde nye lokaler til restaureringsvirksomheden i Buddinge, og Dansk Flyvehistorisk Forening har fået klublokaler i samme bygningskompleks.

Ansættelse

Jens Christian Crüger Rasmussen er ansat som leder af aktiviteterne i hangar og værksted. Han er 45 år og var flyvemekaniker i Flyvevåbnet 1975-86, hovedsagelig i Skrydstrup. Han har også været fire år i det amerikanske forsvar.

A-001 i Billund (foto: Per Thorup Pedersen).

DT-923 løftes op på sin søjle (foto: Kristian O. Jørgensen).

Flyvende vartegn

Efter at campingpladsen i Billund er blevet flyttet (og udvidet), er der blevet etableret en ny hovedindgang til Museumscenter Billund, og her blev der den 11. september opstillet en Lockheed T-33A.

Men den står ikke bare parkeret på jorden. Den er anbragt i flyvende stilling (i et »kækt« drej) på en 5 m høj søjle.

Og der kommer endnu to T-33A »op at stå« på søjler som vartegn for Danmarks Flyvemuseum. De tre fly placeres lige op ad hinanden, så det ser ud som om de flyver i tæt formation.

T-33, også kaldet T-bird, er den vestlige verdens mest anvendte jettræningsfly. Prototypen fløj første gang i 1948, og da produktionen sluttede i 1959, var der bygget 5.691.

29 lande anvendte T-33 (nogle gør det endnu). Danmark modtog 12 fabriksnye som våbenhjælp i 1953-54 og købte yderligere 14 brugte af USAF i 1961.

Da T-33 udgik af Flyvevåbnet i 1977, havde de 26 fly fløjet mere end 100.000 timer, og i løbet af de 24 år var kun 8 fly gået tabt - de tre endda på en og samme dag, den 19. oktober 1964 ved en hangarbrand på Flyvestation Karup.

Det først opstillede fly er halenr. DT-923, der blev leveret til Flyvevåbnet den 12. maj 1961 og udgik den 6. marts 1975.

Det er elever på Ålborg Tekniske Skole, der som led i undervisningen har konstrueret og beregnet de tre søjler - og derpå svejst dem sammen af stålplader. Betonfundamenterne har K.G. Hansen & Sønner A/S i Grindsted (KG Byg) støbt på rekordtid.

Klargøringen af de tre fly udføres hovedsagelig som frivilligt arbejde af medlemmer af Danmarks Flyvehistoriske Selskab, og Valvoline Oil har skænket den nødvendige konserveringsolie til beskyttelse af fly og søjler - i alt 270 l.

Særudstilling

Den 24. juli åbnedes en særudstilling om DDL's legendariske chefpilot Harald Hansen, der omkom i engelsk tjeneste under Anden Verdenskrig. Udstillingen er blevet til i samarbejde med Danmarks Flyvehistoriske Selskab og SAS Flyvehistoriske Sektion.

Gaver

Luftkaptajn Thorkild Petersen, Dragør, har skænket museet et maleri af et af Søværnets tidlige pontonfly. Kunstnerens navn er Arth. Boesen, og billedet må vist betegnes som naturalistisk. Man kan i hvert fald se, at flyet er en H.M. I (nr. 26), uden at billedet dog som så mange moderne flymalerier minder om et farvefoto.

Endvidere har Thorkild Petersen overdraget museet det eksemplar af Fortjenstmedaljen med spænde mkt. Østgrønland 1932, som han fik for sin deltagelse som pilot for Lauge Koch ekspeditionen 1932, de første danske flyvninger på Grønland.

Og så kan vi hilse fra kassereren og sige, at da Thorkild Petersen i sommer skulle forny sit kontingent, betalte han ikke blot for 1992, men også for de næste 9 år, altså til og med 2001!

Ellehammer 1906

Replikaen af Ellehammer Model 1906 har været væk fra museet et stykke tid. Den har nemlig været udlånt til Nationalmuseet, hvor den tjente som vartegn for særudstillingen om rejselivet gennem tiderne, og den havde en meget fornem placering i den nye smukke centralhal.

Egentlig burde den være blevet lidt endnu på Nationalmuseet, for under centralhallens loft hænger der nu en stor samling drager, men selv om vi er stolte over at kunne hjælpe selveste Nationalmuseet, er vi nu også glade for at få Ellehammeren i hus igen.

Men den hænger ikke på sin tidligere plads i museumshallen. Vi synes, at den fortjente en bedre placering, og derfor hænger den nu under loftet i de tre museers fælles indgangshal.

Job- og uddannelsesmesse

Den 13. og 14. nov. var Center Mobilium rammen om en job- og uddannelsesmesse med 40 stande placeret rundt om i de tre museer. Den fik fin tilslutning, idet der kom godt 1.800 skoleelever og arbejdssøgende fra Billund, Vejen og Grindsted.

Museumsflyveplads

Overskriften er lidt af en tilsnigelse, for den græsbane, der er blevet anlagt op til museet, er ikke museets. Det er Billund Flyveklubs, og den er primært beregnet til svæveflyvning.

Klubben har hidtil holdt til inde på selve lufthavnen, men svæveflyvning og flyvning med store jetfly passer ikke rigtig sammen.

Græsbanen må dog bruges til 500 starter årligt med motorfly, og en del af dem disponerer Center Mobilium over, men de er ikke beregnet på flyvende museumsgæster. Museets starter skal primært bruges til opvisninger med veteranfly, og gæster, der ankommer ad luftvejen, må som hidtil bruge selve lufthavnen.

Fællesbillet

Frem til den 13. december kan man løse en fællesbillet, der udover de tre museer i Center Mobilium også giver adgang til de indendørs samlinger i Legoland. Den koster 50 kr., for voksne, 25 kr. for børn og gælder alle ugens dage undtagen mandag.

Flyveplatter sælges

DC-3 Dakota, Friedrichshafen FF 49, DC-7C Seven Seas, Sikorsky S-55, Fokker F XII, Caravelle, Ellehammer, Brdr. Wright.

Ole Magnusson, Franckesvej 3 st. th., 2000 Frederiksberg.

NYT udgives af foreningen
FLYVEMUSEETS VENNER

Formand: Direktør Christian R. Hunderup
Adresse: Ellehammers Allé
7190 Billund
Telefon: 75 35 32 22

Foreningens kasserer:
Giro 1 08 50 93
Lindevang 16, 2660 Brøndby Strand
Telefon: 42 73 11 81

Redaktion: Hans Koføed
Telefon: 35 37 32 56